

حستاری در کار آفرینی روستایی

(با تأکید بر صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی)

دکتر مهدی رحمانیان کوشا

دکتر یعقوب زارعی

سرشناسه	: رحمانیان کوشککی، مهدی، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: جستاری در کارآفرینی روستایی : (با تأکید بر صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی)/مهدی رحمانیان کوشککی، یعقوب زارعی.
مشخصات نشر	: تهران: میعاد اندیشه ، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۵ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۱-۰۰۰-۴۱۵۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
پادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: کارآفرینی
موضوع	: Entrepreneurship
موضوع	: عمران روستایی
موضوع	: Rural development
موضوع	: کارآفرینی -- ایران
موضوع	: Entrepreneurship -- Iran
موضوع	: عمران روستایی -- ایران
موضوع	: Rural development -- Iran
موضوع	: کشاورزی -- ایران
موضوع	: Agriculture -- Iran
شناسه افروده	: رعی، یعقوب ۱۳۶۲ -
رده بندی کنگره	: HB۶۱۵/۲۳۱ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۳۰۰/۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۰۵۷۲۶

meaadpub.com

عنوان کتاب: جستاری در کارآفرینی روستایی (با تأکید بر صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی)
مؤلفین: دکتر مهدی رحمانیان کوشککی، دکتر یعقوب زارعی

ناشر: میعاد اندیشه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۳۱ - ۰۰۰ - ۴

همه ی حقوق مادی و معنوی این اثر برای مؤلفین محفوظ است.

تکثیر و انتشار این اثر به هر صورت، از جمله بازنویسی، فتوکپی، ضبط الکترونیکی و ذخیره در سیستم های بازیابی و پخش، بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی از مؤلفین به هر شکلی ممنوع است.

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مولفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

پیشگفتار

امروزه یکی از ابزارهای مهم کشورها جهت نیل به آرمان‌های توسعه پایدار و دستیابی به جایگاهی شایسته و قابل احترام در اقتصاد جهانی، بهره‌گیری از راهبرد توسعه کارآفرینی است. چرا که کارآفرینان با استفاده از فرصت، خلاقیت و ریسک‌پذیری، قادر به خلق موقعیت‌ها و مدیریت فرآیندهای اقتصادی مختلف جدید در عرصه‌های تولید، توزیع و مصرف می‌باشند. بدون تردید به کارگیری ظرفیت‌های محلی و استفاده از قدرت نوآوری حتی در مقیاس‌های کوچک می‌تواند منجر به ایجاد زمینه‌های کارآفرینی و به تبع آن تحرک‌بخشی، ایجاد انگیزه، خودباوری و توانمندسازی بهره‌برداران به عنوان پیش‌شرط توسعه محلی گردد. در همین راستا، جامعه روستایی نیز از این امر مستثنی نمی‌باشد؛ زیرا به جهت گستره جغرافیایی روستاها در قلمرو سرزمینی و در اختیار داشتن بخش وسیعی از منابع ملی، می‌تواند در شکل‌گیری فرصت‌های کارآفرینی در مناطق روستایی کشور مؤثر واقع شوند. همین‌رو با عنایت به این که امروزه بسیاری از نواحی روستایی کشورمان، در حال تجربه مشکلات ناشی از رکود، ایستایی و کساد اقتصادی هستند که از جمله دلایل اصلی آن کاستی در تنوع اقتصادی، نبود نگاه کارآفرینی است، لذا اتخاذ راهبردها و سیاست‌های عملیاتی برای مقابله با این مشکلات و دستیابی به توسعه روستایی امری بسیار ضروری است. تنوع بخشی به فعالیت‌های اقتصادی روستاها بر اساس پتانسیل‌ها و فرصت‌ها و ظرفیت‌های موجود در آن جهت تقویت بنیان اقتصادی روستاها که از آن تحت رویکرد کارآفرینی روستایی یاد می‌شود، راهکاری جدید در نظریه‌های توسعه برای توانمندسازی و ظرفیت‌سازی در مناطق روستایی در جهت کاهش شکاف شهر - روستا، ایجاد برابری اقتصادی، اجتماعی، محیطی و نهادی و ابزاری مهم در رسیدن به توسعه پایدار است که به علت ماهیت اشتغالزایی بالا، می‌تواند برای روستائیان اشتغال موقت و دائم و برای بیکاران فصلی، اشتغال موقت ایجاد نماید. یکی از فرصت‌های مهم بالقوه سکونتگاه‌های روستایی که کمتر مورد توجه قرار گرفته، بخش صنایع تبدیلی و تکمیلی به ویژه کشاورزی است. این صنایع در جهت کمک به کاهش ضایعات محصولات کشاورزی، کارآفرینی روستایی، اشتغال پایدار، افزایش ارزش افزوده، دستیابی به امنیت غذایی و به طور کلی توسعه پایدار روستایی، نقش و تأثیر بسزایی ایفاء می‌نمایند (ضرورت دارد که بخش کشاورزی فراروی کارکردهای معیشتی، خود را برای ایفاء نقش‌های جدید در ارتباط با تنوع بخشی به فعالیت‌های اقتصادی روستا بر اساس توان و ظرفیت‌های موجود و فرصت‌های پیش‌رو، آماده سازد و در این راستا، صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی در قالب شرکت‌های کوچک و متوسط را می‌توان به عنوان شرط لازم و محرک توسعه این بخش محسوب داشت و آن را به عنوان راهکاری مناسب در جهت تقویت توسعه کارآفرینی در مناطق روستایی قلمداد نمود). از سوی دیگر، عدم پرداخت

کافی به مقوله کارآفرینی روستایی توسط محققان و پژوهشگران و ضعف مبانی و مفاهیم و فقدان بنیان‌های نظری کارآفرینی روستایی که برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران این حوزه را در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری یاری رساند موجب گردید تا در این کتاب تلاش گردد تا مفاهیم، مبانی و بنیان‌های نظری توسعه کارآفرینی روستایی به صورتی کامل و جامع مورد تبیین و بررسی قرار گیرد. از سوی دیگر وجه تمایز این اثر یا سایر آثار مرتبط و البته بسیار کم در حوزه کارآفرینی روستایی تمرکز بیشتر بیشتر بر صنایع تبدیلی و تکمیلی تولیدات کشاورزی است که با توجه به ظرفیت‌های عظیم مناطق روستایی در زمینه صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، همچنان کاستی‌های موجود در زمینه الگوها یا چارچوب مدون برای توسعه کارآفرینی روستایی به وضوح نمایان است. بر همین مبنا، در این مطالعه تلاش شده است تا ضمن بیان تعاریف و مفاهیم، نظریه‌ها و الگوهای موجود، به تجربیات جهانی کشورهای توسعه‌یافته در زمینه توسعه کارآفرینی روستایی نیز پرداخته شود تا در نهایت بتوان به الگوهای مناسب توسعه کارآفرینی در کشور دست یافت. هر چند نویسندگان بر این باورند که این کتاب نمی‌تواند همه زوایای نظام کارآفرینی توسعه روستایی کشور را پوشش دهد و خالی از عیب و نقص باشد اما این وجود تلاش گردیده تا در سایه نگاهی آینده‌نگرانه و توأم با حس مسئولیت‌پذیری، در یک قالب بندی کامل، مبانی کارآفرینی روستایی مورد بحث و بررسی قرار گیرد تا بلکه بتوان با ارایه الگوسازی مدون در منطبق بر جامعه روستایی، برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران را در تصمیم‌سازی‌های آتی یاری رساند.

دکتر یعقوب زارعی و دکتر هادی سامانیان کوشکی

فصل اول: مفاهیم، دیدگاه‌ها و انواع کارآفرینی	۱
مقدمه	۲
سیر تاریخی کارآفرینی	۳
مفاهیم و تعاریف کارآفرینی و کارآفرین	۵
دیدگاه‌های مختلف در خصوص کارآفرینی	۱۱
دیدگاه روان‌شناختی نسبت به کارآفرینی	۱۱
دیدگاه اقتصادی نسبت به کارآفرینی	۱۳
دیدگاه جامعه‌شناختی نسبت به کارآفرینی	۱۴
دیدگاه فرهنگی - اجتماعی نسبت به کارآفرینی	۱۴
دیدگاه شبکه ارتباطات نسبت به کارآفرینی	۱۵
دیدگاه رفتاری نسبت به کارآفرینی	۱۶
دیدگاه فرصت نسبت به کارآفرینی	۱۶
دیدگاه نهادی نسبت به کارآفرینی	۱۷
دیدگاه تلفیقی نسبت به کارآفرینی	۱۷
انواع کارآفرینی	۱۸
فصل دوم: کارآفرینی روستایی	
مقدمه	۲۴
کارآفرینی و توسعه روستایی	۲۵
جنبه‌های اقتصادی	۲۶
جنبه‌های اجتماعی/نهادی	۲۶
جنبه‌های محیطی	۲۶
مفاهیم و تعاریف کارآفرینی و کارآفرین کشاورزی	۲۹
مفاهیم و تعاریف کارآفرینی و کارآفرین روستایی	۳۳
فرآیندهای کارآفرینی روستایی	۳۹
مفاهیم و تعاریف کارآفرینی پایدار	۴۱
کارآفرینی پایدار روستایی (کارآفرینی پایدار در قانون ۲۱)	۴۸
دیدگاه‌های موجود در کارآفرینی روستایی و کشاورزی	۵۱

۵۱.....	دیدگاه اقتصادی.....
۵۵.....	دیدگاه توسعه‌ای و محیطی.....
۵۵.....	دیدگاه جامعه‌شناختی و جمعیت‌شناختی.....
۵۶.....	دیدگاه روان‌شناختی.....
۵۷.....	دیدگاه نهادی.....
۵۸.....	عوامل مؤثر در توسعه کارآفرینی روستایی.....
۵۸.....	عوامل فرهنگی و اجتماعی.....
۶۰.....	عوامل محیطی زیرساخت‌ها.....
۶۱.....	عوامل اقتصادی.....
۶۲.....	عوامل سیاسی - حاکمیتی.....
۶۳.....	عوامل نهادی (سازمانی).....
۶۴.....	عوامل ترکیبی.....
۶۸.....	سیاست‌ها و راهکارهای توسعه کارآفرینی روستایی.....
۶۸.....	زیرساخت‌های اجتماعی.....
۷۲.....	تحقیق و توسعه.....
۷۳.....	آموزش و کارآفرینی روستایی.....
۷۴.....	دانش فنی و کارآفرینی روستایی.....
۷۴.....	کیفیت مدیریت.....
۷۶.....	چالش‌ها و موانع فراوری توسعه کارآفرینی روستایی.....
۷۶.....	موانع فردی.....
۷۷.....	موانع خانوادگی.....
۷۷.....	موانع فرهنگی - اجتماعی.....
۷۸.....	موانع اقتصادی.....
۷۸.....	موانع مدیریتی، ساختاری و محیطی.....
.....	فصل سوم: آموزه‌های کارآفرینی روستایی.....
۸۵.....	مقدمه.....
۸۶.....	آموزه‌هایی از تجارب سایر کشورها در زمینه کارآفرینی روستایی.....
۸۹.....	کارآفرینی روستایی در چین.....
۹۱.....	کارآفرینی روستایی در هند.....

۹۲	کار آفرینی روستایی در مالزی
۹۲	کار آفرینی روستایی در کانادا
۹۳	کار آفرینی روستایی در امریکا
	فصل چهارم: مدل های کار آفرینی و کار آفرینی روستایی
۹۶	مقدمه
۹۶	مدل های کار آفرینی و کار آفرینی روستایی
۹۶	مدل های محتوایی
۹۶	مدل های فرایندی
	فصل پنجم: صنایع تبدیلی و تکمیلی تولیدات کشاورزی
۱۰۸	مقدمه
۱۱۰	صنعت و توسعه روستایی
۱۱۳	صنایع روستایی و اهداف استقرار آن در نواحی روستایی
۱۱۵	تبیین کارکرد صنایع روستایی و توسعه
۱۱۸	صنایع روستایی با تأکید بر نقش کشاورزی
۱۱۹	مفهوم صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی
۱۲۰	مزایای صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی
۱۲۱	تأثیرات آمایشی حاصل از ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی
۱۲۲	وضعیت و راهکارهای بهبود فضای کسب و کار صنایع تبدیلی در کشور
۱۲۵	تحلیل نقش کار آفرینی فعالیت های غیر کشاورزی با تأکید بر صنایع تبدیلی
۱۲۷	سخن آخر
۱۳۳	فهرست منابع